

**DISTRICT-WISE AGRICULTURAL
STATISTICS REPORT FOR 1995-96**

**MAHARASHTRA
AGRICULTURE**

G.I.P.E.

फरत कार्यालयोन कामासाठी उपयोग
For Official use only

महाराष्ट्राची
कृषि सांस्थिकीविषयक
जिल्हावार माहिती

भाग-२

[१९९५-९६]

कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

Districtwise Agricultural Statistical Information
of Maharashtra

Part-II

[1995-96]

Commissionerate of Agriculture, Pu.

महाराष्ट्राची
कृषि सांरित्यकीविषयक
जिल्हावार माहिती

भाग-२

[१९९५-९६]

कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

Districtwise Agricultural Statistical Information
of Maharashtra

Part-II

[1995-96]

Commissionerate of Agriculture, Pune

अनुक्रमणिका

Contents

अ. क्र. Sr. No.	विषय Subject	तत्त्वा Table	पृष्ठ क्रमांक Page No.
1	महाराष्ट्र राज्य-प्राकृतिक भू-वर्णन दर्शविणारा नकाशा Map showing Physiography of Maharashtra State	रंगीत नकाशा Coloured Map	—
2	महाराष्ट्र राज्याचे पर्जन्यमान व प्रकारानसार प्रमुख विभाग दर्शविणारा नकाशा Map showing Rainfall Zones of Maharashtra State	रंगीत नकाशा Coloured Map	—
3	महाराष्ट्र राज्याचा मद नकाशा Soil Map of Maharashtra	रंगीत नकाशा Coloured Map	—
4	एन. ए. आर. पी. तर्फे ठरविष्यात आलेले कृषि हवामान विभागाचा नकाशा Map of Agro Climatic Zones as per N. A. R. P.	रंगीत नकाशा Coloured Map	—
4a	महाराष्ट्र राज्याचे पर्जन्यमान व जिमिनीच्या प्रकारानुसार प्रमुख विभाग Agro Climatic Zones of Maharashtra	रंगीत नकाशा Coloured Map	—
5	महाराष्ट्र राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यातील जमिनीचे वर्गीकरण १९९०-९१ ते १९९४-९५ Classification of area in each district of Maharashtra State from 1990-91 to 1994-95	एक I	1
6	जिल्हावार, तालुकावार सुपिकता निर्देशांक माहे मार्च १९९४ व १९९५ अखेर Districtwise, Talukewise Fertility Index upto March 1994 and 1995	दोन II	12
7	जून ते नोव्हेंबर या महिन्याचे महाराष्ट्रातील जिल्हानिहाय सरासरी पर्जन्यमान Monthly normal rainfall from June to November in different Districts of Maharashtra.	रंगीत नकाशा Coloured Map	—
8	महाराष्ट्र राज्यातील सन १९९१ ते १९९३ मधील प्रत्यक्ष व सरासरी पर्जन्यमान Monthly rainfall data (Normal and Actual) from the years 1991 and 1993.	तीन III	25
9	पाऊसमानाचे प्रकार-पाऊसाळी विभागाच्या वर्गीकरणाची तस्वीर Rainfall pattern-Basis of classification of Rainfall Zone	—	30
10	महाराष्ट्रातील भू-पर्जन्य गटवार लागवडीखालील क्षेत्र Eco-unitwise area under cultivation in Maharashtra State	चार IV	33
11	महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हानिहाय लागवडीलायक क्षेत्रांचे वाटप Districtwise distribution of cultivable land in Maharashtra State	पाच V	34
12	महाराष्ट्र राज्यातील निरनिराळचा पिकांखालील इको-घटकनिहाय क्षेत्र Eco-unitwise area under different crops in Maharashtra State	सहा VI	35
13	महाराष्ट्र राज्यातील निरनिराळचा साधनानी खिजणारे जिल्हावार क्षेत्र १९८७-८८ ते १९९१-९२. Districtwise net area irrigated by different sources in Maharashtra State from 1987-88 to 1991-92.	सात VII	40
14	महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हानिहाय निरनिराळचा पिकांखालील बागाईत क्षेत्र १९८७-८८ ते १९९४-९५. Districtwise irrigated area under different Crops in Maharashtra State from 1987-88 to 1994-95.	आठ VIII	44
15	शेतीविषयक हंगाम १९८९-९० ते १९९४-९५ या काळातील हवामान व पाऊसमान यांची थोडक्यात माहिती. Agricultural Season-Seasonal conditions obtaining during the period from 1989-90 to 1994-95.	—	55
16	१९९२-९३ ते १९९४-९५ या वर्षात सार्वजनिक क्षेत्रातून भात वियाणे वाटप Distribution of Paddy seed through Public Sector during 1992-93 to 1994-95	नऊ IX	68
17	सार्वजनिक क्षेत्रातून झालेले ज्वारी वियाणे वाटप १९९२-९३ ते १९९४-९५ Distribution of Jowar Seed through Public Sector during 1992-93 to 1994-95	दहा X	69
18	सार्वजनिक क्षेत्रातून बाजरी वियाणे वाटप १९९२-९३ ते १९९४-९५ Distribution of Bajra Seed through Public Sector during 1992-93 to 1994-95	बारा XI	70
19	सार्वजनिक क्षेत्रातून अधिक उत्पन्न देणाऱ्या गहू वियाणांचे वाटप १९९२-९३ ते १९९४-९५ Distribution of High yielding varieties of wheat seed through Public Sector during 1992-93 to 1994-95	बारा XII	71
20	सन १९९३-९४ व १९९४-९५ वे प्रमाणित/तथ्यस्थितीदर्शक कढधान्याच्या वियाणांचे सार्वजनिक क्षेत्रातून वाटप Distribution of certified/truthful labelled seed of Pulses through Public Sector of 1993-94 to 1994-95	तेरा XIII	72
21	सार्वजनिक क्षेत्रातून झालेल्या संकरित व सुधारीत कापूस वियाणे वाटप १९९२-९३ ते १९९४-९५ Distribution of Hybrid and Improved Cotton Seeds through Public Sector 1992-93 to 1994-95	चौदा XIV	73

अ. क्र. Sr. No.	विषय Subject	तक्ता Table	पृष्ठ क्रमांक Page No.
22	सार्वजनिक ज्ञानातुन ज्ञालेले गढ़ित धान्ये बियाणे वाटप १९९३-९४ व १९९४-९५ Distribution of Oilseeds through Public Sector 1993-94 to 1994-95	पंचरा XV	75
23	राज्यातील जिल्हावार रासायनिक सत वापराचे सरासरी हेक्टरी प्रमाण १९९२-९३ ते १९९४-९५ Districtwise average use of fertiliser per hectare in Maharashtra State 1992-93 to 1994-95	सोळा XVI	78
24	जिल्हानिहाय रासायनिक सतांचा वापर १९९३-९४ ते १९९४-९५ Districtwise consumption of Fertilizers 1993-94 to 1994-95	सतरा XVII	79
25	निरनिराळचा पीक सरक्षण मोहिमांत सन १९८५-८६, १९९०-९१, १९९१-९२ ते १९९४-९५ यांचे ज्ञालेला कीटक नाशकांचा वापर Consumption of Pesticides for the year 1985-86, 1990-91, 1991-92, to 1994-95 under various Plant Protection Campaigns.	धडरा XVIII	81
26	१९६१-६२ ते १९९४-९५ या वर्षात महाराष्ट्रातील अन्नधान्य पिकांचे एकूण क्षेत्र, हेक्टरी उत्पन्न व उत्पादन Yearwise 1961-62 to 1994-95 total area, Average yield and production of foodgrains in Maharashtra.	रंगीत नकाशा Coloured Map	—
27	महाराष्ट्र राज्यातील निरनिराळचा पिकांखालील जिल्हावार क्षेत्र १९६०-६१, १९७०-७१, १९८०-८१ व १९८६-८७ ते १९९४-९५ दाखविणारा तक्ता. Districtwise area under various crops in Maharashtra State from 1960-61, 1970-71, 1980-81 and 1986-87 to 1994-95.	एकोणीम XIX	83
28	महाराष्ट्र राज्यातील निरनिराळचा पिकांखालील जिल्हावार उत्पादन १९६०-६१, १९७०-७१, १९८०-८१ व १९८६-८७ ते १९९४-९५. Districtwise production of various crops in Maharashtra State from 1960-61, 1970-71, 1980-81 and 1986-87 to 1994-95.	वीस XX	105
29	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार हेक्टरी उत्पादन १९६०-६१, १९७०-७१, १९८०-८१ व १९८६-८७ ते १९९४-९५. Districtwise average yield of principal crops in Maharashtra State from 1960-61, 1970-71, 1980-81 and 1986-87 to 1994-95.	एकवीस XXI	128
30	अधिक उत्पन्न देणाऱ्या जातीच्या निरनिराळचा पिकांखालील साध्य Achievement under different crops of High Yielding Varieties	बाबीस XXII	149
31	फळे व भाजीपाला पिकांवरील पीक अंदाज सर्वेक्षणाचे निष्कर्ष Results of Crop Estimation Surveys on Horticultural and Vegetable Crops	तेवीस XXIII	157
32	विकासविषयक निवडक उपाययोजनांमुळे जादा उत्पादन ठरविण्यासाठी केलेल्या मूल्यमापन सर्वेक्षणाचे निष्कर्ष. Results of surveys for determining additional yield due to selected development measures.	चोबीस XXIV	172
33	महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हानिहाय एकूण क्षेत्राशी प्रमुख पिकांपैकी प्रत्येक पिकांचे शेकडा प्रमाण दर्शविणारा तक्ता १९९१-९२ Statement showing the Percentage area under Principal Crops to total area of each crop in the districts of Maharashtra 1991-92	पंचवीन XXV	179
34	निरनिराळचा राज्यातील मुख्य पिकांचे क्षेत्र, उत्पादन व सरासरी उत्पन्न सन १९८३-८४ ते १९९४-९५. Estimates of area, production & average yield of Principal Crops in different states during 1983-84 to 1994-95.	संबीस XXVI	187
	i) तांदूळ Rice		188
	ii) ज्वारी Jowar		190
	iii) बाजरी Bajri		192
	iv) मका Maize		194
	v) नाचणी Ragi		196
	vi) ज्वारवर्गीय धान्ये Small Millets		197
	vii) गड Wheat		199

अ. क्र. Sr. No.	विषय Subject	तात्त्व Table	पृष्ठ क्रमांक Page No.
viii) बार्ली Barley	.. ..	..	201
ix) एकूण तण्डान्ये Total cereals	.. ..	..	203
x) हरभरा Gram	.. ..	..	206
xi) तुर Tur	.. ..	..	208
xii) इतर कडधान्ये Other Pulses	.. ..	..	210
xiii) एकूण कडधान्ये Total Pulses	.. ..	..	212
xiv) एकूण अन्नधान्ये Total Foodgrains	.. ..	..	215
xv) भूईमूळा Groundnut	.. ..	..	218
xvi) एरंडी Casterseed	.. ..	..	220
xvii) तीळ Sesamum	.. ..	..	221
xviii) सरसू व मोहरी Rapeseed & Mustared	.. ..	..	223
xix) जवस Linseed	.. ..	..	225
xx) कारळे Nigerseed	.. ..	..	227
xxi) करडई Safflower	.. ..	..	228
xxii) कापूस (चई) Cotton (lint)	.. ..	..	229
xxiii) ऊस Sugarcane	.. ..	..	231
35 जिल्हानिहाय आकारमान गटानुसार वहिती सातेदारांची संख्या व त्यांचे वहितीचे क्षेत्र. Districtwise number and area of operational holdings according to size class of holdings.		सत्तावीस XVII	233
36 प्रशिक्षण व भेट योजनेत आयोजित करण्यात येणाऱ्या निरनिराळ्या प्रकाराच्या प्रशिक्षणाच्या कार्यक्रमाची प्रगती दर्शविणारा तक्ता. Statement showing progress made under various Training Programmes under training and visit system of Agricultural extension.		अडुवीस XXVIII	240
37 प्रशिक्षण व भेट योजनेसंधील विभागीय, जिल्हा व तालुका पालठीवरील मुळ्यालये. Headquarters of divisional, district and Taluka level under Training and visit system of Agricultural extension.		एकोणतीस XXIX	241
38 महाराष्ट्र राज्यातील भाताच्या क्षेत्राची हळवे, निमग्नरवे व गरवे या प्रकाशत जिल्हावार टक्के-वारी-सन १९९४-९५ दर्शविणारा तक्ता. Statement showing the districtwise percentage of paddy area in Early, Midlate & Late categories during the year 1994-95 in Maharashtra State.		तीस XXX	242
39 निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र, उत्पादन व उत्पादकता यांचे संयुक्त वाढीचे प्रमाण इर्शविणारा तक्ता. Statement showing the compound Growth rate of area, Production and Productivity of different crops.		एकतीस XXXI	243
40 महाराष्ट्रातील प्रशिक्षण भवने Training halls in Maharashtra		वतीस XXXII	259